

Mustafa Armağan, Türkiye'nin makas değiştirerek, redd-i mirastan vazgeçip Neo-Osmanlılığı benimsediğini söylüyor. Son kitabı "Büyük Osmanlı Projesi" de kimliği hatırlama sürecine bir katkı.

Osmanlı tarihine ilişkin yıllardır öğretilen/dayatılan malûmatları, belgeler ışığında asıllarıyla yüzleştiren Mustafa Armağan, son kitabı Büyük Osmanlı Projesi'nde ABD'nin 90'lı yıllardan itibaren dile getirdiği meşhur Büyük Ortadoğu Projesi'ne (BOP) alternatif bir proje sunuyor. Osmanlı misyonunu hissettirme, onu bir koz olarak kullanma ve hatta onun vizyonundan yararlanma kitabın ana çerçevesini oluşturuyor.

- Bu kitap bir eleştiri mi yoksa alternatif bir medeniyet tasavvurunu mu gündeme taşıyorsunuz?

Bir açıdan eleştiri sayılabilir elbette. Yeryüzünün giderek devasa bir zulüm tarlasına döndüğü bu devirde "Osmanlı"nın Büyük Ortadoğu Projesi'ne, üstelik yaşanmış, denenmiş ve başarısı kanıtlanmış bir alternatif olarak sunulması girişimi bir başka deyişle. Kitabımın güncel siyasetle alakasına geldiğimiz vakit, Türkiye'nin içinden geçmekte olduğu derin sürece atıfta

bulduğumu söyleyebilirim. Mesela Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün son Romanya seyahatindeki tavrı hakikaten ilginçti benim için. Romanya'da işadamlarımızın tam 10 bin şirket kurduklarından söz etti Cumhurbaşkanı Gül. Bükreş'te belgelerle Osmanlı hoşgörüsünü tanıtan "Gökkubbe Altında Birlikte Yaşamak" sergisini açtığı gezide, dışa açılmada bir mesaj olarak Türkiye'nin Osmanlı'yı arkasına aldığı ama aynı zamanda devlet geleneğimizin köklülüğü de vurgulanmış oldu.

- Peki Osmanlı'yı ne zaman sahiplenmeye başladı Türkiye?

Bu Osmanlı'yı kucaklama ve bir adım ötesi, bir misyon olarak sürdürme şeklindeki resmi tavrı 1930'larda, 1950'lerde, 1970'lerde, hatta 1980'lerde görmeniz mümkün olmazdı. Turgut Özal'dan sonra başladı. Neden başladı? Çünkü TC yurt dışındaki ASALA suikastleri yüzünden bir yol ayrımına gelmişti. Osmanlı'nın devamı değilsek bizi 1915'deki olaylar yüzünden neden suçluyorlardı? 'Biz' 1923'de kurulan bir devlet değil miydik? Şimdiye kadar hep 'Bize ne?' demiş durmuştuk ama bunun çözüm olmadığı terörist kurşunlarından anlaşılmıştı. Hem Çanakkale'yi, Anafartalar'daki Mustafa Kemal'in kahramanlığını kutlamak, hem de 'Ermeni tehcirinden bize ne?' demenin mümkün olmadığını, Türkiye'nin uluslararası arenada gülünç duruma düşmekte olduğunu farkederek Başbakanlık Arşivi'nin açılmasına hız verdik. Böylece 1980'lerin ikinci yarısında Neo-Osmanlılığın temelleri atılmış oldu. Türkiye, Osmanlı ile buluşan yeni bir çizgiye girdi. Makas değiştirdi tabir caizse. Son yıllarda farklı bir eğilim görüyoruz. Dış politikada Osmanlı misyonunu hissettirme, onu bir koz olarak kullanma ve hatta onun vizyonundan yararlanma yolundaki bu eğilim toplum tarafından da destekleniyor, hatta İslam âleminde de olumlu yankılar alıyor. Türkiye dışa açılıyor. Bu süreçte de Osmanlı kimliği yeniden hatırlanıyor. Ben bu hatırlama sürecine bir katkı olarak hazırladım Büyük Osmanlı Projesi'ni.

- Osmanlı yankıları kâh Belçika'da bir Türk köyünden, kâh Himalayalar'ın eteklerinden, kâh Meksiko City ve Viyana'dan geliyor bugün. Bu yankılara kulak vererek tarihimizi coğrafyanın dar kalıplarından kurtararak inceleyebilir miyiz?

Tarih, coğrafyanın ikiz kardeşidir. Coğrafyasız olmaz. Ancak sanırım, bize yanlış bir şekilde nemiz varsa onu temsil ettiği öğretilen Misak-ı Milli sınırlarının dışına çıkmama tavrıdır yanlış olan. Unutmayalım ki, sadece Anadolu'da kalınarak bu geçit ülkede ilelebed ayakta kalmak mümkün olmamış hiçbir zaman. Ya Irak'a, ya Kafkaslara, ya da Balkanlar'a açılarak ayakta kalabilmiş Selçuklular ve Osmanlılar. Bugün coğrafi sınırlarımızı genişletmemiz mümkün olmadığına göre ne yapacağız? Nüfuz sahaları oluşturacağız. Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu üzerinde projeler geliştireceğiz. Hedeflerimiz olacak, kısa, orta ve uzun vadeli. Nihayet

Osmanlı'nın bir şekilde sınırları içinde bulunan bölgelere yönelik tarihî arka planımıza dayanarak yeni açılımlar gerçekleştireceğiz. Bir de Osmanlı'nın fiilen ulaşamadığı ama kültürel olarak varlığını hissettirdiği sınırlar var. Bunların hepsini seferber edeceğiz ve yararlanacağız. Bunlar bedava kaynaklarımız. İmaj çalışmasına bile gerek yok. Bu kaynaktan istifade etmemek aptallık olur. Bir zamanlar edildi ama dünyanın en akıllı milleti ben değilim ki herkes istifade ederken ben unutamım. Mustafa Kemal "hatt-ı müdafaa yok, sath-ı müdafaa var" demişti: "O sath bütün vatandır." Şimdi ise o sathın bütün dünya olduğu bir dönemdeyiz. Heybemizde ne var? Ona bakmalıyız.

- Zihinlerimizin bir deplasman mantığına tâbi tutulduğunu söylerken, tarihimize yabancı gözlüğüyle bakıldığını mı söylüyorsunuz? Bu bir çeşit içimizdeki bizle yüzleşmeye davet manasına mı geliyor?

Öyle bir tarih mantığımız var ki, hep Avrupa'ya gidiş ve oradan dönüş ekseninde kurgulanmış. Sanki Osmanlı'nın başka derdi yok. İlerleme, Avrupa'ya doğru, gerileme, Avrupa'ya karşı. İkinci olarak da Avrupa açısından bakmışız kendimize. Roger dediye haklıdır, Mehmet dediye eh... Böyle olunca da zihinlerimiz hep deplasmanda oynuyor, kendi tarihimizde bir türlü kendi sahamızda oynama şansına erişemiyoruz. Sahamız süresiz kapatılmış gibi.

Korku duvarlarını yıkmaya mecburuz

Türkiye'nin Osmanlı mirasını önce inkâr, sonra kabul, nihayet onun içine girme şeklinde yaşadığı süreç Mustafa Armağan'a göre Büyük Osmanlı Projesi'nde düğümleniyor. Armağan "Türkiye bu projeyi gerçekleştirme görevini ya üstlenecek ya da üstlenecektir. Bu coğrafyada sıkışık kalmamak ve korku duvarlarını kırmak için buna muhtaç, hatta mecburuz" diyor.

